

prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun. Chișinău (judecătorul: A. Danilov)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecătorii: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

24 aprilie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 244,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 244 împotriva lui Gheorghe Botezatu, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, și la

cererea reconvențională înaintată de către Gheorghe Botezatu împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 244 cu privire la radierea datoriilor din evidența contabilă,

împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost admis apelul declarat de către Gheorghe Botezatu, a fost casată hotărârea din 30 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și emisă o hotărâre nouă,

constată:

La 1 iunie 2015, Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 244 (în continuare CCL nr. 244) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Botezatu, intervenient accesoriu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica” (în continuare „Termoelectrica” SA) cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, CCL nr. 244 în calitate de gestionar al fondului locativ a încheiat contract cu „Termoelectrica” SA cu privire la furnizarea a energiei termice.

Prin urmare, CCL nr. 244 a livrat energia termică în baza contului personal deschis la întreprindere pe numele lui Gheorghe Botezatu, proprietarului apartamentului nr. xxxx, situat în mun. Chișinău, str. xxxxx, care a acceptat prestarea și a beneficiat de servicii comunale în conformitate cu normele și tarifele stabilite.

Însă, la 1 mai 2015, pârâtul Gheorghe Botezatu a acumulat datoria pentru consumul energiei termice în mărime de 17 208,00 de lei, conform informației despre calcularea și achitarea serviciilor locativ-comunale prestate.

A menționat reclamanta că în vederea remedierii datoriilor, în adresa pârâtului a fost înaintată reclamație/somație cu acordarea unui termen de 7 zile pentru achitarea datoriei la serviciul prestat, la care nu a primit niciun răspuns.

Reclamanta CCL nr. 244 a solicitat, admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Gheorghe Botezatu a datoriei în sumă de 17 208,00 de lei pentru energia termică livrată și suma de plată a taxei de stat în mărime de 516,24 de lei.

La 23 noiembrie 2016, CCL 244 a înaintat cerere de concretizare a cerințelor, prin care suplimentar a indicat că Gheorghe Botezatu refuză în continuare să-și onoreze obligațiunile, nu a achitat pentru serviciile prestate în termenul indicat în factură, iar datoria formată constituie în sumă de 15 765,50 de lei pentru serviciile comunale.

A mai precizat că în perioada 1 decembrie 2015–31 octombrie 2016 lui Gheorghe Botezatu i-au fost calculate și incluse în facturile de plată penalități în mărime de 2 035,74 de lei care nu a fost achitate.

Solicită reclamantă încasarea din contul pârâtului Gheorghe Botezatu cu titlu de datorie suma de 15 765,60 de lei, cu titlu de penalitate de întârziere suma de 2 035,74 de lei și taxa de stat în sumă de 270,00 de lei.

La 17 mai 2016, Gheorghe Botezatu, a depus cerere reconvențională împotriva CCL nr. 244, privind radierea datoriilor din evidența contabilă.

În susținerea cererii a indicat că la 28 iunie 2015 a expediat în adresa CCL nr. 244 cerere prealabilă solicitând, rectificarea erorilor din evidența contabilă și anume a datoriilor pentru serviciile comunale, inclusiv pentru energia termică față de CCL nr. 244 pe care nu le are pentru apartamentul nr. xxxx din str. xxxx, mun. Chișinău.

La 14 iulie 2015, a primit răspuns prin care a fost informat că cerințele expuse nu pot fi admise, dat fiind faptul că CCL nr. 244 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată privind încasarea datoriei pentru serviciile comunale acordate.

Reclamantul Gheorghe Botezatu a precizat că în adresa Centrului Național Anticorupție a depus o plângere referitor la acțiunile ilegale a administratorului și membrilor CCL nr. 244, ca urmare a fost intentată o cauză penală care se află la moment spre examinare.

Reclamantul a specificat că în cadrul urmăririi penale, prin ordonanța procurorului din Procuratura Buiucani din 12 iulie 2013, a fost constatat faptul că CCL nr. 244, în perioada 2002-2012 a efectuat regulat transferurile și datorii față de furnizori nu au fost, din ce reese că Gheorghe Botezatu datorii față de CCL nr. 244 pentru apartamentul nr. xxxx din str. xxxx, mun. Chișinău nu avea.

Prin urmare reclamantul Gheorghe Botezatu a solicitat, obligarea CCL nr. 244 să rectifice informația din evidența contabilă privind presupusa datorie față de CCL nr. 244, prin radierea datoriei în sumă de 17 208,10 de lei și sumei de 874,80 de lei, calculată în baza pretensei datorii și obligarea acestuia să informeze Î.M. „Infocom” despre radierea din evidența contabilă a pretensei datorii de bază și penalități.

Prin hotărârea din 30 noiembrie 2016 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, a fost respinsă cererea reconvențională depusă de către Botezatu Gheorghe împotriva CCL nr. 244, privind radierea datoriilor din evidența contabilă, ca fiind neîntemeiată.

A fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de CCL nr. 244 împotriva lui Gheorghe Botezatu, intervenient accesoriu „Termoelectrica” SA, cu privire la încasarea datoriei. A fost încasată din contul lui Gheorghe Botezatu, în beneficiul CCL nr. 244 suma de 15 765,50 de lei, cu titlu de datorie la prestarea

serviciilor comunale, suma de 961,71 de lei cu titlu de penalitate de întârziere și taxa de stat în mărime de 516,24 de lei, iar în total suma de 16 727,21 de lei.

În rest, cerințele reclamantei au fost respinse ca neîntemeiate.

La 15 decembrie 2016, Gheorghe Botezatu a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe solicitând, admiterea acestuia, casarea hotărârii din 30 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral, iar acțiunea inițială să fie respinsă.

Prin decizia din 26 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de către Gheorghe Botezatu a fost respins, fiind menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016.

La 24 mai 2017, Gheorghe Botezatu, a contestat cu recurs decizia din 26 aprilie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea reconvențională să fie admisă integral, iar acțiunea inițială să fie respinsă.

Prin decizia din 15 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Gheorghe Botezatu, a fost casată decizia din 26 aprilie 2017 Curții de Apel Chișinău și cauza remitsă pentru rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Gheorghe Botezatu, a fost casată hotărârea din 30 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău și emisă o hotărâre nouă prin care, cererea de chemare în judecată depusă de CCL nr. 244 împotriva lui Gheorghe Botezatu, intervenient accesoriu „Termoelectrica” SA, cu privire la încasarea datoriei a fost respinsă ca neîntemeiată.

Cererea reconvențională depusă de Gheorghe Botezatu împotriva CCL nr. 244, privind radierea datoriilor din evidența contabilă, a fost admisă parțial. A fost obligată CCL nr. 244 să radieze din factura de plată suma de 17 208,10 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică livrată la apartamentul nr. xxxx din str. xxxx, mun. Chișinău.

Pentru a decide astfel, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a indicat că CCL nr. 244 inițial a solicitat încasarea din contul lui Gheorghe Botezatu a datoriei la plata energiei termice în sumă de 17 208,10 de lei, prezentând în acest sens mai multe calcule, după care, în cererea de modificare a pretențiilor reclamantului a redus suma datoriei pînă la 15 765,50 de lei, indicînd că această datorie s-a format pentru neplata în termen a serviciilor locativ comunale.

Instanța de apel a reținut că în cererea de modificare a pretențiilor CCL nr. 244, nu a motivat cauza micșorării sumei datoriei, careva probe care ar confirma faptul că pârâtul a achitat careva sume în contul stingerii datoriei de 17 208,10 de lei nu au fost prezentate.

Totodată instanța de apel a precizat că, potrivit informației privind achitarea serviciilor locativ-comunale anexate la materialele dosarului (f.d.108-109) nu este clar detaliat și probat pentru care servicii comunale a fost acumulată datoria în sumă de 13 312,97 de lei, și dacă în aceste servicii comunale nu a fost inclusă și datoria pentru deservirea blocului care a fost calculate într-un tabel aparte în sumă de 2 452,53 de lei.

Instanța de apel a subliniat că potrivit facturii eliberate pentru luna ianuarie 2014 la plata energiei termice pe apartamentul lui Gheorghe Botezatu, pentru luna

decembrie 2013 nu se înregistrează careva datorii, la rubrica datorii fiind indicată suma 0,00 lei dar, la rubrica recalcul s-a indicat suma de 17208,10 lei însă, această sumă a fost ulterior inclusă în facturile lunare înaintate spre plată, fără o detaliere a perioadei și bazei legale pentru care sa efectuat pretinsul „recalcul”.

La fel instanța de apel a specificat că, la serviciile deservirea blocului locativ, apa potabilă, transportare deșeuri, energie electrică lift, energie electrică scara, lift deservire tehnică, serviciu de gestiune, energie electrică pentru apartamentul nr. xxxx din str. xxxx, mun. Chișinău, nu sunt înregistrate careva datorii. Unica datorie fiind indicată la plata energiei termice în sumă de 17 208,10 de lei cu titlul ”recalcul”.

Instanța a reținut că informația despre achitarea serviciilor locativ comunale de către Gheorghe Botezatu locatarul apartamentului nr. xxxx din str. xxxx, mun. Chișinău pentru perioada octombrie 2010-decembrie 2013 nu mai este relevantă atât timp cât prin facturile eliberate pentru luna ianuarie 2014 se atestă că pentru serviciile locativ comunale: energie termică, apă potabilă, deservire bloc, energie electrică scara, energie electrică lift, energie electrică, lift deservire tehnică servicii gestiune, transportarea deșeurilor la rubrica datorii este indicată suma 0,00 lei.

Instanța de apel a conchis că CCL nr. 244 deși prin cererea de concretizare a pretențiilor a solicitat încasarea datoriei în sumă de 15765,50 lei, ultima nu a prezentat lista descifrată a calculului formării datoriei la plata serviciilor locativ comunale în suma indicată, nu a detaliat suficient de concret pentru care servicii locative comunale anume a fost formată această sumă, perioada formării acesteia. Or după cum denotă materialele dosarului, Gheorghe Botezatu nu înregistrează careva datorii la plata serviciilor locativ comunale apă potabilă, deservire bloc, energie electrică scara, energie electrică lift, energie electrică, lift deservire tehnică servicii gestiune, transport deșeuri și energie termică la 1 ianuarie 2014, iar suma de 17 208,10 de lei inclusă în factura din luna ianuarie 2014 la rubrica recalcul, deși la rubrica datorii nu sunt indicate careva sume nu a fost confirmată de către reprezentantul CCL nr. 244 prin careva probe concludente.

Cu referire la acțiunea reconvențională înaintată de către Gheorghe Botezatu instanța de apel a conchis că datoria la plata energiei termice în sumă de 17 208,10 de lei urmează a fi radiată din factură de plată eliberată pe apartamentul nr. xxxx din str. xxxx, mun. Chișinău .

Astfel, instanța de apel a concluzionat că hotărârea din 30 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău contravine circumstanțelor de fapt stabilite, rezultă din aprecierea greșită a probelor administrate și aplicarea eronată a normelor de drept material.

La 22 ianuarie 2019, CCL nr. 244 a declarat recurs împotriva deciziei din 23 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii din 30 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău.

Pledând pentru admiterea recursului în sensul declarat, recurenta a reiterat că instanța de apel la emiterea deciziei contestate a încălcat normele de drept procedural, și normele de drept material, Legea contabilității nr.426-XIII din 4 aprilie 1995.

Totodată recurenta a susținut, că instanța de apel eronat a stabilit perioada în care sau format datoriile, la 1 mai 2015 și modul de formare a datoriilor, necătând la faptul că recurenta CCL nr. 244 a prezentat în instanța de fond perioada concretă de acumulare a datoriilor octombrie 2010 - decembrie 2013, căci la 1 octombrie 2010, Gheorghe Botezatu datorii la servicii comunale pe apartamentul nr. xxxx din str. xxxx, mun. Chișinău, nu a avut.

Recurenta CCL nr. 244 a specificat că datoriile intimatului s-au format din achitarea parțială a serviciilor comunale acordate or, pentru luna octombrie 2010 intimatului i-a fost calculat și înaintat spre plată suma de 941,72 de lei, pentru luna noiembrie 2010 suma de 946,63 de lei și pentru luna decembrie 2010 suma de 1 678,19 de lei în total suma de 3 566,54 de lei dintre care Gheorghe Botezatu a achitat în doar 2 500,00 de lei. Astfel, în perioada octombrie 2010-decembrie 2010 s-a format datoria în sumă de 1 066,54 lei.

A concretizat că la sfârșitul anului 2013 s-a format datoria indicată în cererea de chemare în judecată inclusiv se solicită încasarea penalității de întârziere.

Recurenta consideră că încălcarea normelor de drept nominalizate este evidentă, deoarece argumentele aduse de instanța de judecată pentru justificarea soluțiilor sale au la bază numai o singură probă din dosar și anume bonul de plată din luna ianuarie 2014 eliberat de către ÎM „Infocom”, unde suma de 17 208,10 de lei este indicată la rubrica recalcul.

A menționat că din luna ianuarie 2014 prelucrarea datelor cu privire la consumul serviciilor locativ-comunale și de evidență a achitărilor a fost transmisă în temeiul contractului nr.968 din 1 februarie 2014 ÎM „Infocom” și modalitatea prin care în bonul de plată din luna ianuarie 2014 a fost inclusă datoria intimatului nu denotă lipsa acestora.

A mai invocat că instanța de apel nu a examinat și nu s-a expus asupra bonurilor de plată care urmau a fi prezentate în original, astfel practic a ignorat criticile invocate și nu a înlăturat omisiunile admise în textul deciziei Colegiului lărgit, pentru asigurarea unei judecări corecte și legale a pretențiilor înaintate. Totodată instanța de apel nu a verificat în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceia ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în prima instanță.

La 27 martie 2019, Gheorghe Botezatu a depus referință prin care a solicitat respingerea recursului, ca fiind neântemeiat. (171-172 vol.II)

La 12 aprilie 2019, „Termoelectrica” SA a depus referință prin care a solicitat admiterea recursului declarat de CCL nr. 244, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii instanței de fond. (173-177 vol.II)

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că, decizia instanței de apel a fost pronunțată la 23 octombrie 2018 (f.d.120-132 vol.II), fiind expediată în adresa părților la 23 noiembrie 2018 ce se atestă prin scrisoare de însoțire a Curții de Apel Chișinău (f.d.133 vol.II), confirmarea privind recepționarea acesteia de către recurenta la materialele dosarului lipsește.

Astfel, instanța de recurs consideră că CCL nr. 244 s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 22 ianuarie 2019, în termen. (f.d.136-140 vol.II)

Examinând temeiurile recursului declarat de CCL nr. 244, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CCL nr. 244, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumente privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise [cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor

ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de CCL nr. 244.

În conformitate cu, art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 244.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu